ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.7.2021
COM(2021) 356 final

2021/0176 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, όσον αφορά περιορισμούς στην πρόσβαση στα ενωσιακά ύδατα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική[1] θεσπίζει για τη ζώνη των 12 ναυτικών μιλίων των κρατών μελών (χωρικά ύδατα) καθεστώς παρέκκλισης από τον γενικό κανόνα ισότιμης πρόσβασης των αλιευτικών σκαφών της Ένωσης στα ύδατα και τους πόρους της Ένωσης που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού. Η παρέκκλιση εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να περιορίζουν σε ορισμένα σκάφη την αλιεία εντός της ζώνης των 12 ναυτικών μιλίων. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν από τα κράτη μέλη δυνάμει της ως άνω παρέκκλισης οδήγησαν σε μείωση της αλιευτικής πίεσης στις πλέον ευαίσθητες από βιολογική άποψη περιοχές και συνέβαλαν στην οικονομική σταθερότητα όσον αφορά τις παράκτιες δραστηριότητες μικρής κλίμακας.

Το άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 θεσπίζει παρόμοιο καθεστώς παρέκκλισης για τα ύδατα έως 100 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 349 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Η παρέκκλιση εξουσιοδοτεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να περιορίζουν την αλιεία σε σκάφη νηολογημένα στους λιμένες των εν λόγω εδαφών.

Οι παρεκκλίσεις ισχύουν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και η πρόταση αποσκοπεί στην αποφυγή της διακοπής του ειδικού καθεστώτος πρόσβασης που ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού. Προτείνει τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του κανονισμού για την παράταση της περιόδου κατά την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την πρόσβαση στα ύδατά τους δυνάμει των εν λόγω διατάξεων.

Οι στόχοι του ειδικού καθεστώτος παραμένουν εξίσου επίκαιροι όπως και στις προηγούμενες δεκαετίες. Αυτό οφείλεται στην τρέχουσα κατάσταση διατήρησης πολλών αποθεμάτων, στην ευαισθησία που εξακολουθούν να παρουσιάζουν τα παράκτια ύδατα όσον αφορά τη διατήρηση και στις δυσκολίες που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν οι παράκτιες περιοχές, οι οποίες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την αλιευτική δραστηριότητα και δεν φαίνεται να μπορούν να επωφεληθούν από άλλου είδους οικονομική ανάπτυξη. Η τροποποίηση των ισχυουσών ρυθμίσεων ενέχει υψηλό κίνδυνο διατάραξης της ισορροπίας που έχει επιτευχθεί μετά την εισαγωγή του εν λόγω ειδικού καθεστώτος.

Ως εκ τούτου, η πρόταση αποσκοπεί στην παράταση των ισχυουσών παρεκκλίσεων για άλλα 10 έτη.

Επιπλέον, προτείνεται τροποποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013. Το παράρτημα Ι καθορίζει, για κάθε κράτος μέλος, τις γεωγραφικές ζώνες εντός των παράκτιων ζωνών άλλων κρατών μελών, εντός των οποίων δικαιούται να ασκεί αλιευτικές δραστηριότητες, καθώς και τα είδη που δικαιούται να αλιεύει. Η εν λόγω τροποποίηση προκύπτει ως συνέχεια της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και της κοινής ανακοίνωσης της Ιταλίας και της Ελλάδας προς την Επιτροπή, της 9ης Ιουνίου 2020, σχετικά με την πρόσβαση των ιταλικών αλιευτικών σκαφών στα ελληνικά χωρικά ύδατα, όπως αποτυπώνεται στη διμερή συμφωνία μεταξύ των εν λόγω

[1] ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22

κρατών μελών. Τέλος, μετά την απόφαση στην υπόθεση C-457/18[2], οι υποσημειώσεις που αναφέρονται στη συμφωνία διαιτησίας μεταξύ Σλοβενίας και Κροατίας, η οποία υπεγράφη στη Στοκχόλμη στις 4 Νοεμβρίου 2009, θα πρέπει να διαγραφούν από το παράρτημα Ι λόγω έλλειψης αρμοδιότητας της ΕΕ σε συνοριακά ζητήματα.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Νομική βάση της παρούσας πρότασης αποτελεί το άρθρο 43 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της ΣΛΕΕ, η ΕΕ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Η πρόταση εμπίπτει στην εν λόγω αποκλειστική αρμοδιότητα και, ως εκ τούτου, η αρχή της επικουρικότητας δεν εφαρμόζεται.Δεδομένου ότι η πρόταση αφορά πρωτίστως μια χρονικά περιορισμένη παράταση της ισχύος ενός μέτρου το οποίο ισχύει ήδη στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, δεν υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2020, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τους περιορισμούς που εφαρμόζουν δυνάμει των άρθρων 5 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013. Με βάση απαντήσεις από 16 κράτη μέλη επιβεβαιώθηκε η ανάγκη να συνεχιστεί το ισχύον καθεστώς παρέκκλισης, χωρίς τροποποιήσεις. Μόνη εξαίρεση ήταν η τροποποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 που ζητήθηκε από την Ιταλία και την Ελλάδα, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πρόσβαση στα ελληνικά χωρικά ύδατα στο Αιγαίο, το Ιόνιο και το Λιβυκό Πέλαγος.

Τον Δεκέμβριο του 2020, η Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) υπέβαλε έκθεση σχετικά με την κοινωνική διάσταση της ΚΑΠ[3]. Η έκθεση πραγματευόταν, μεταξύ άλλων, κατά πόσον οι περιορισμοί που επέβαλαν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού συνέβαλαν στη διατήρηση των παραδοσιακών αλιευτικών δραστηριοτήτων των παράκτιων στόλων, οι οποίες συντηρούν την κοινωνική και οικονομική υποδομή των εν λόγω περιοχών.

Η ΕΤΟΕΑ σημείωσε ότι δεν ήταν δυνατόν να αξιολογηθεί η συμβολή των εν λόγω περιορισμών, δεδομένου ότι απαιτείται περαιτέρω ανάλυση και πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλοί άλλοι συνεπιρρέοντες παράγοντες. Ωστόσο, οι εμπειρογνώμονες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι κανένα κράτος μέλος δεν ανέφερε αντιπαραθέσεις όσον αφορά το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013. Η ΕΤΟΕΑ παρατήρησε ότι ο εν λόγω κανόνας, ο οποίος βρίσκεται σε ισχύ από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 και περιλαμβανόταν στον πρώτο βασικό κανονισμό της ΚΑΠ το 1982 και σε κάθε αναθεώρηση

[2] Απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2020, Δημοκρατία της Σλοβενίας κατά Δημοκρατίας της Κροατίας, C-457/18, EU:C:2020:65, σκέψεις 102-104.

[3] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/documents/43805/2672864/STECF+20-14+-+Social+dimension+CFP.pdf/a68c6c42-6b64-41fc-b5a0-b724c71aa78e

του βασικού κανονισμού της ΚΑΠ έκτοτε (1992, 2002, 2013), είναι ευμενώς αποδεκτός και αποτρέπει τις αντιπαραθέσεις μεταξύ κρατών μελών.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Όπως αναφέρεται στον χάρτη πορείας για την εν λόγω πρωτοβουλία[4], η πρόταση παρατείνει τη διάρκεια του ισχύοντος καθεστώτος, όπως έγινε το 2012 με την τροποποίηση του προηγούμενου κανονισμού ΚΑΠ[5]. Οι τροποποιήσεις του παραρτήματος Ι περιορίζονται στην αποτύπωση των πρόσφατων εξελίξεων σχετικά με τη διακυβέρνηση των χωρικών υδάτων. Ως εκ τούτου, δεν απαιτήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το παρόν μέτρο δεν συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες για την Ένωση.

2021/0176 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, όσον αφορά περιορισμούς στην πρόσβαση στα ενωσιακά ύδατα

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[6],

---

4 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12533-%CE%91%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%95%CE%95-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%84%CF%89%CF%84%CE%BF%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%85%CE%B4%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BD_el

5 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1152/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012 , για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής

6 ΕΕ C , , σ. .

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Τα ενωσιακά αλιευτικά σκάφη διαθέτουν ισότιμη πρόσβαση στα ύδατα και στους πόρους της Ένωσης, με την επιφύλαξη των κανόνων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[7] προβλέπει παρεκκλίσεις από τον κανόνα της ίσης πρόσβασης στις ακόλουθες περιπτώσεις.

(3) Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται να περιορίζουν την αλιεία σε αλιευτικά σκάφη τα οποία αλιεύουν κατά παράδοση στα εν λόγω ύδατα από λιμένες παρακείμενων ακτών στα ύδατα έως 12 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης τους.

(4) Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται επίσης να περιορίζουν την πρόσβαση σε ύδατα έως 100 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ένωσης που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 349 της Συνθήκης σε σκάφη νηολογημένα στους λιμένες των εν λόγω εδαφών.

(5) Οι ισχύοντες κανόνες όσον αφορά την απαγόρευση της πρόσβασης σε πόρους εντός των ζωνών των 12 ναυτικών μιλίων των κρατών μελών συνέβαλαν στη διατήρηση των πόρων μέσω του περιορισμού της αλιευτικής προσπάθειας στο πιο ευαίσθητο τμήμα των υδάτων της Ένωσης. Οι κανόνες αυτοί έχουν διαφυλάξει επίσης τις παραδοσιακές αλιευτικές δραστηριότητες από τις οποίες εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη ορισμένων παράκτιων κοινοτήτων.

(6) Οι ισχύοντες περιορισμοί που περιορίζουν την πρόσβαση σε θαλάσσιους βιολογικούς πόρους γύρω από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 349 πρώτη παράγραφος της Συνθήκης έχουν συμβάλει στη διατήρηση της τοπικής οικονομίας των εν λόγω εδαφών, λαμβανομένης υπόψη της δομικής, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασής τους.

(7) Οι υφιστάμενες παρεκκλίσεις σχετικά με τους περιορισμούς πρόσβασης στα ύδατα της Ένωσης θα λήξουν στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Οι παρεκκλίσεις αυτές θα πρέπει, ωστόσο, να παραταθούν για μία ακόμη δεκαετία, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια των ισχυόντων μέτρων προστασίας και να αποφευχθεί η διατάραξη της ισορροπίας που έχει επιτευχθεί μετά την εισαγωγή του εν λόγω ειδικού καθεστώτος.

(8) Το παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 θα πρέπει να τροποποιηθεί μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και μετά από κοινό αίτημα της Ιταλίας και της Ελλάδας σχετικά με την πρόσβαση των ιταλικών σκαφών στο Ιόνιο, το Αιγαίο και το Λιβυκό πέλαγος.

(9) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

[7] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22)

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 5 παράγραφοι 2, 3 και 4, η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2032».

2) Το παράρτημα Ι αντικαθίσταται από κείμενο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την έβδομη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος από την 1η Ιανουαρίου 2023.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο/Η Πρόεδρος	*Ο/Η Πρόεδρος*